

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Drugostopenjski magistrski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* (enopredmetni)

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 2 leti.

1.3 Število ECTS

Študijski program je ovrednoten s 120 ECTS.

1.4 Navedba smeri

Gre za enopredmetni nepedagoški študijski program.

1.5 Strokovni naslov diplomanta

magister primerjalne književnosti oz.
magistrica primerjalne književnosti; (mag. prim. knjiž.).

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN SPLOŠNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIMO S PROGRAMOM

Drugostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* pogloblja znanja s področja literarne vede, ki si jih študenti/študentke pridobijo na prvi stopnji. Natančneje jih seznanja s problemi komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije ter razgrinja literarnovedne metode za reševanje teh problemov. Posebno pozornost namenja razmerju literature s filozofijo, religijo, drugimi umetnostmi in kulturo sploh ter problematiki slovenske literature na ozadju evropske oziroma svetovne literature, saj je eno izmed osrednjih težišč študija prav preučevanje slovenske literature v mednarodnem kontekstu. Poleg tega študente/študentke vpeljuje v osnove literarnega prevajanja in tvorjenja literarnih besedil.

S programom študentke in študenti pridobijo predmetnospecifične kompetence, ki zadevajo razumevanje literature, njene povezanosti z drugimi duhovnimi dejavnostmi in njene vloge v evropski oziroma svetovni kulturi na eni strani ter v slovenski kulturi na drugi. Izobražuje jih predvsem za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih usposablja za zahtevnejše oblike literarnega ali kulturnega novinarstva, za zahtevnejše uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko ter za vodenje delavnic kreativnega pisanja. Poleg tega jih usposablja tudi za delo v literarni vedi sami oziroma za znanstvenoraziskovalno dejavnost.

Diplomanta odlikujejo (splošne kompetence):

- poznavanje informacijske tehnologije
- zbiranje in raba virov in informacij
- povezovanje starega védenja z novim
- koherentno posredovanje pridobljenega védenja v ustni ali pisni obliki
- razumevanje in raba vsaj dveh tujih jezikov
- pisanje v slovenščini za strokovno in laiško javnost
- zmožnost za timsko delo in komunikacijo
- poznavanje načel historičnega in teoretičnega mišljenja
- postavitev predmeta obravnave v primerjalno razmerje z nečim drugim kot zasnitek interdisciplinarne obravnave
- opažanje problema, postavitev in argumentiranje teze v zvezi s problemom
- analitična razčlenitev in sintetično motrenje problema v širšem kontekstu
- dialoško pojasnjevanje predlagane rešitve problema
- raba znanstvenega aparata
- etična samorefleksija in zavezanost profesionalni etiki

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

Pogoji za vpis na drugostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* so v skladu s členi 38a, 38b, 41 in 49 Zakona o visokem šolstvu ter s 117.–119. členom Statuta Univerze v Ljubljani. Oddelek razpiše 20 vpisnih mest za redne študente in 5 za izredne. V študijski program se lahko vpiše, kdor je končal:

- študijski program prve stopnje s strokovnega področja primerjalne književnosti, in sicer:
 - prvostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija*
 - prvostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija – dvodisciplinarna*
- študijski program prve stopnje s strokovnega področja primerjalne književnosti pred bolonjsko prenovo, in sicer:
 - dodiplomski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija – enopredmetna* (po starem študijskem programu), s tem da se diplomantu prizna 60 KT
 - dodiplomski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija – dvopredmetna* (po starem študijskem programu), s tem da se diplomantu prizna 30 KT
- kateri koli drugi bolonjski prvostopenjski ali dodiplomski študijski program pred bolonjsko reformo s sorodnega strokovnega področja, pri čemer mora glede na zaključeno smer študija opraviti diferencialne izpite iz temeljnih predmetov primerjalne književnosti in literarne teorij v obsegu med 10 in 60 KT.

Diferencialni izpiti se določijo individualno glede na prej pridobljeno kandidatovo izobrazbo iz nabora predmetov iz prvostopenjskega dvodisciplinarnega programa v obsegu največ 60 KT.

Nabor predmetov iz prvostopenjskega dvodisciplinarnega programa, ki se lahko določijo kot dodatne študijske obveznosti:

Predmet	Število KT
Uvod v primerjalno književnost	7
Ep in tragedija	4
Uvod v literarno teorijo	4
Primerjalna verzologija	4
Zgodovina kratke proze	4
Razvoj moderne proze	4
Estetika od antike do romantike	8
Pesniški modernizem in postmodernizem	8
Realizem in naturalizem	3

Ustrezne obveznosti lahko kandidat izpolni med študijem na prvi stopnji ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom na drugostopenjski študijski program.

Pogoje za vpis na študij izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- povprečna ocena na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (po starem študijskem programu) (60%)
- ocena zaključne seminarske naloge na prvi stopnji ali diplomskega dela (30%)
- bibliografija, priznanja, zunajštudijski dosežki (10%).

Če prvostopenjski študijski program ni predvideval zaključne seminarske naloge ali diplomskega dela, veljajo za izbor ta merila:

- povprečna ocena na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (po starem študijskem programu) (75%)
- bibliografija, priznanja, zunajštudijski dosežki (25%).

Natančna določila so vsako leto objavljena v Razpisu za vpis, ki ga pripravi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali delno ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolio, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja)

- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – z oceno izdelkov, ki jih je študent naredil pred vpisom)
- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – brez udeležbe na predavanjih, vajah in seminarjih).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis (če to dovoljuje študijski program, v katerega se kandidat želi vpisati), kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa (če je to predvideno v študijskem programu) ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti v skladu z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami svojega Statuta in Pravil. Vloga, oddana v študentski referat, se posreduje v mnenje ustreznemu oddelku oziroma koordinaciji interdisciplinarnega študijskega programa. O ustreznosti listin oziroma o postopku formaliziranja neformalne izobrazbe in praktičnih izkušenj po vsebinski plati odloča ustrezni strokovni organ. Odločitev na predlog oddelka poda Odbor za študentska vprašanja.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v 2. letnik študijskega programa morajo študentje opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

Študent/ka lahko v času študija enkrat ponavlja letnik, vendar mora za ponavljanje opraviti študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT za posamezen letnik).

5.3 Podaljševanje statusa študenta

V skladu z 238. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko status študenta izjemoma podaljša študentom, ki imajo status študenta-športnika, status študenta-priznanega umetnika in status študenta s posebnimi potrebami, oziroma študentom, ki zaradi svojega izvenštudijskega delovanja, bolezni ali okvare ne morejo v roku opravljati študijskih obveznosti.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov med študijem opredeljujeta 234. in 235. člen Statuta Univerze v Ljubljani.

V skladu s statutarnima členoma je svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija omogočeno na ravni fakultete (referat za magistrski študij), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete.

Urniki govorilnih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/primknjz/>, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte. Študenti lahko vprašanja, vezana na študij, posredujejo tudi preko spletnega foruma.

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Pogoji za dokončanje drugostopenjskega študijskega programa *Primerjalna književnost in literarna teorija* so postavljeni v skladu s 163. in 164. členom Statuta Univerze v Ljubljani in Diplomskim redom Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Za dokončanje študijskega programa mora študent v celoti opraviti študijske obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti, v skupnem obsegu 102 KT. V zadnjem letniku študija mora pripraviti in uspešno zagovarjati magistrsko delo (20 KT).

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in

- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se proseminarske in seminarske naloge, kolokviji, ustni in pisni izpiti, ustni in pisni testi, prevod in literarno besedilo ter magistrsko delo z zagovorom.

Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno), in sicer:

10	-	(odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami),
9	-	(prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami),
8	-	(prav dobro: solidni rezultati),
7	-	(dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami),
6	-	(zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem);
5 - 1	-	(nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Predmeti v študijskem programu so razdeljeni glede na stebre, in sicer:

Obvezni predmeti (O): temeljni predmeti, ki tvorijo temelj študijskega programa;

Izbirni – stroka (I): izbirni predmeti znotraj stroke;

Izbirni – širše (IŠ): zunanji izbirni predmeti fakultet UL (ne glede na oddelek, fakulteto, univerzo).

Preglednica št. 1: Predmetnik študijskega programa

(P – predavanja, S – seminarji, V – vaje in lektorske vaje, KT – kreditne točke, KU – kontaktne ure)

Učne enote	P	S	V	KT	KU
1. semester	240	60		30	300
Zgodovina svetovne književnosti 3	30			3	30
Kreativno pisanje – poezija		30		3	30
Literarno prevajanje	30	30		6	60
Primerjalna književnost 3	60			6	60
Francoski roman v 18. in 19. stoletju	30			3	30
Izbirni predmet iz klasične filologije*	30*			3*	30*
Izbirni predmet iz filozofije kulture*	30*			3*	30*
Zunanji izbirni predmet	60			6	60

2. semester	180	60	120	30	360
Zgodovina svetovne književnosti 3			60	3	60
Primerjalna književnost 3			60	3	60
Literatura in kultura	60			6	60
Literarna teorija 2	30			3	30
Francoski roman v 18. in 19. stoletju	30			3	30
Izbirni predmet iz filozofije kulture	30			3	30
Zunanji izbirni predmet		60		6	60
Zunanji izbirni predmet	30			3	30
3. semester	150	90	120	30	360
Zgodovina svetovne književnosti 3	30		60	6	90
Kreativno pisanje – poezija		30		3	30
Metodologija			60	3	60
Zunanji izbirni predmet	60			6	60
Zunanji izbirni predmet	60			6	60
Zunanji izbirni predmet		60		6	60
4. semester	60	60		30	120
Magistrski seminar iz literarne kritike		60		5	60
Metodologija	60			5	60
Magistrsko delo				20	
Skupaj	630	270	240	120	1140

* Študentke in študenti izberejo enega od predmetov.

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Učne enote	Steber	KT	KU
1. letnik		60	660
Zgodovina svetovne književnosti 3	0	6	90
Kreativno pisanje – poezija	0	3	30
Literarno prevajanje	0	6	60
Primerjalna književnost 3	0	9	120
Literatura in kultura	0	6	60
Francoski roman v 18. in 19. stoletju	0	6	60
Literarna teorija 2	0	3	30
Izbirni predmet iz klasične filologije*	I	3*	30*
Izbirni predmet iz filozofije kulture* (1)	I	3*	30*
Izbirni predmet iz filozofije kulture (2)	I	3	30
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30

2. letnik		60	480
Zgodovina svetovne književnosti 3	O	6	90
Kreativno pisanje – poezija	O	3	30
Metodologija	O	8	120
Magistrski seminar iz literarne kritike	O	5	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Magistrsko delo		20	
SKUPAJ		120	1140

* Študentke in študenti izberejo enega od predmetov.

Steber O: 61 KT, 50,8 %

Steber I: 6 KT, 5 %

Steber IŠ: 33 KT, 27,6 %

Magistrsko delo: 20 KT, 16,6 %

Skupni delež izbirnih KT: 32,6 %

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje raziskovalne in pedagoške dejavnosti sodeluje z velikim številom tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, CEEPUS in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

1. letnik

Zgodovina svetovne književnosti 3: Orient (6 ECTS)

Pregleden prikaz književnosti starega Orienta: egipčanske, babilonsko-asirske, starojudovske, arabske, perzijske, indijske, kitajske, japonske. Podrobnejša predstavitev osrednjih del: *Knjige mrtvih*, *Sinuhejeve zgodbe*, *Epa o Gilgamešu*, Biblije, Korana, *Tisoč in ene noči*, Aveste, *Šah-Nameja*, poezije Omarja Hajama in Hafisa, *Upanišad*, *Rigvede*, *Mahabharate*, *Šakuntale*, *Dao-de-džinga*, *Ši-džinga*, poezije Li Taivoja, *Lepih gospa z bogatega dvora*, *Zgodb princa Gendžija* itn. Predstavitev kulturnih razlik in problematizacija uvrščanja orientalskih književnosti v zahodni literarnoperiodizacijski model.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Srednjeveška književnost (6 ECTS)

Predavanja predstavijo pogloblitve slovsvene tokove ter najpomembnejša literarna dela in avtorje v srednjem veku, v katerem je najprej prevladovala literarna produkcija v latinščini (*Carmina burana*), potem pa se je prav s pomočjo književnosti uveljavilo tudi pisanje v ljudskih (poznejših »nacionalnih«) jezikih. Obravnavajo tako tradicijo epskega pesništva, ki najbolj izraža srednjeveški vrednostni sistem, kot liriko, ki z individualizacijo pesniškega glasu in kultom ljubezni od 12. stoletja naprej (provansalski trubadurji, francoski truveri, sicilska in toskanska šola, *dolce stil nuovo*, *Minnesängerji* itn.) pripravlja pot renesansi. Osrednja tema predavanj je ljubezenska lirika od trubadurjev do Danteja, ki je z *Božansko komedijo* ustvaril najvišji literarni spomenik srednjeveške miselnosti. V predavanja so vključene tudi razlage srednjeveške filozofije, teologije in mistike, duhovnega gledališča, likovne umetnosti, glasbe ter drugih umetniških in družbenih pojavov, ki so nujne za razumevanje dobe.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Renesansa (6 ECTS)

Predavanja sledijo porajanju renesanse od Petrarce, »prvega humanista« in renesančnega pesnika, prek Rabelaisovega modela visoke renesanse, ki temelji na veri v veličino človeka, do Shakespeara in Cervantesa, ki že nakazujeta zaton renesančne sinteze telesa in duha ter začetek baroka. Obravnavajo tako epsko pesništvo (Pulci, Boiardo, Ariosto, Camões) kot liriko (znotraj francoske renesanse npr. »lyonski krog« in Plejado na čelu z Du Bellayjem in Ronsardom), tako prozo (Boccaccio, Margareta Navarska, Rabelais, Cervantes) kot dramo (elizabetinsko gledališče, Shakespeare). K boljšemu razumevanju ideala renesančne lepote pomagajo primerjave z likovno umetnostjo (slikarstvom, kiparstvom, arhitekturo) in glasbo. Predavanja soočajo slušatelj(ice) z odprtim vprašanjem: je renesansa začetek novega veka, kakor smo vajeni misliti, ali veličastni zaključek srednjega veka?

Zgodovina svetovne književnosti 3: Barok in klasicizem (6 ECTS)

Predavanja predstavijo kontroverzni pojem »barok« in kompleksno razmerje med renesanso in barokom. Zvečinoma obravnavajo baročne avtorje v različnih nacionalnih književnostih: Tassa in Marina, Góngoro in Calderóna de la Barca, de Viauja, Saint-Amanta in Malherba, Grimmshausna in Opitza, Donna in Miltoņa, van den Vondla, Komenskega, Gundulića, Svetokriškega in Valvasorja. Potem predstavi klasicizem (Madame de La Fayette, La Fontaine, Corneille, Racine, Molière, Boileau), ki je na estetski ravni z občutkom za mero vzpostavil kritičen in polemičen odnos do baroka, vendar ohranil duhovnozgodovinsko osnovo kartezijanske miselnosti. Sklenejo se s tezo, da izvor današnje nesrečne zavesti zahodnega človeka ni renesansa, ki je temeljila na srečni sintezi telesa in duha, temveč sta barok in klasicizem, v

katerih sta se ti dve »substanci« tragično ločili.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Razsvetljenstvo (6 ECTS)

Predavanja razgrnejo vrednostni sistem razsvetljenstva, ki temelji na veri v človekov razum ter stremljenju k združitvi razuma in čutnosti kot predpogoju sreče. Okrepi se zavest o naravi in naravnosti (Rousseau). Namen razuma je odkriti zakonitosti sveta: iz 17. stoletja podedovani racionalizem postane osnova empiristične filozofije in moderne znanosti (enciklopedisti, angleški empiristi). Razum kot najvišji princip pride nujno v konflikt s tradicionalnimi avtoritetami cerkve in fevdalnega družbenega sistema: Leibnizova filozofija »preetablirane harmonije« s tezo, da je ta svet najboljši med vsemi možnimi, po notranji logiki pripelje do Voltairove kritike v *Kandidu*. Razsvetljenstvo kot filozofija 18. stoletja artikulira politične aspiracije meščanstva zoper anahronistično vladavino plemstva in bistveno prispeva k francoski revoluciji l. 1789. V kontekstu nujnosti spreminjanja in izboljševanja sveta pridobi književnost didaktični namen (Defoe, Richardson). V prozi se razvijejo satirični roman (Swift, Voltaire), meščanski roman (Fielding, Sterne), v dramatik vplivne dramaturške teorije (Lessing) ter družbenokritične tragedije (Lessing) in komedije (Diderot, Beaumarchais), v poeziji pa predvsem didaktična pesnitev (Pope, Haller), satira (Pope) in basen (Krilov), medtem ko lirika zaradi pretirano racionalistične naravnosti ni mogla polno zaživeti. Razsvetljenstvo je pomembno tudi za začetke slovenske umetniške ustvarjalnosti (Linhart, Dev, Vodnik).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Simbolizem in moderna lirika (6 ECTS)

Predavanja predstavijo predhodnike simbolizma (Blake, Hölderlin, Novalis, Nerval, parnasovci) in potem »véliko četverico« – Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja. Obravnavajo kompleksno razmerje med simbolizmom in dekadenco, simbolistično šolo v ožjem pomenu besede in postsimbolistično dediščino (Claudel, Valéry). Seznanjajo z razširitvijo simbolističnega gibanja po vsem svetu (Maeterlinck in Verhaeren, George in Rilke, Ivanov, Brjusov, Beli in Blok, Yeats in Stevens, Rubén Darío, Jiménez, García Lorca, Guillén in Alberti, Pessoa, Ungaretti, Montale in Quasimodo, Seferis, Ady, Murn, Župančič, Anton Vodnik in mladi Kocbek), pri čemer je pozornosti deležna tudi simbolistična dramatika (Maeterlinck), in podajajo vzporednice z likovno umetnostjo in glasbo. Osredinjajo pa se na nastanek moderne lirike iz simbolizma in rojstvo prvih radikalnih raziskav pesniškega jezika (Rimbaud, Mallarmé, Lautréamont), ki v 20. stoletju obrodijo bogate sadove v obliki raznovrstnih avantgardističnih poetik (futurizem, dadaizem, nadrealizem, ekspresionizem itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Vrhunci svetovne književnosti (6 ECTS)

Predavanja celovito, problemsko in kritično v literarnozgodovinskem in družbenem kontekstu predstavijo izbrana vrhunska dela iz svetovne literarne zakladnice (*Ep o Gilgamešu*, *Mahabharato*, *Ši Džing*, Homerjevo *Iliado* in *Odisejo*, Pindarjeve *Ode*, Sofoklesovo *Antigono*, Vergilijevo *Eneido*, Horacijeve pesmi in Ovidijeve *Metamorfoze*, *Princa in dvorne gospe*, *Rubajate*, *Tisoč in eno noč*, Petrarcoeve *Razsute rime*, Sv. Frančiška Asiškega *Hvalnico soncu*, trubadursko liriko, *Parsifala* Chrétiena de Troyesa in Wolframa von Eschenbacha, *Lazarčka s Tormesa*, Rabelaisovega *Gargantuo in Pantagruela*, Shakespearjeve tragedije in komedije, Cervantesovega *Don Kihota*, Miltonov *Izgubljeni raj* in Donnove pesmi, Gongorove pesmi, *Življenje je sen* Calderóna de la Barce, Corneillovega *Cida*, Racinovo *Fedro*, Molièrovega *Tartuffa*, Diderotovega *Rameaujevega nečaka*, Voltairovega *Kandida*, *Prevzetnost in pristranost* Jane Austen, Goethejevega *Fausta*, liriko Hölderlina, Novalisa, Lamartina, Vignyja, Musseta, Coleridgea, Wordswortha, Poeja, Puškina, Mickiewicza in Prešerna, Balzacove *Izgubljene iluzije*, Stendhalov roman *Rdeče in črno*, Flaubertovo *Gospo Bovary*, Tolstojev roman *Vojna in mir*,

Gogoljeve *Mrtve duše*, *Brate Karamazove* Dostojevskega, *Tri sestre* Čehova, Baudelairove *Rože zla*, Mallarméjeve sonete, Verlainove *Romance brez besed*, Rimbaudove *Illuminacije*, Whitmanove *Travne bilke*, Rilkejeve *Devinske elegije*, *Smrt v Benetkah* Thomasa Manna, Kafkov *Proces*, Proustovo *Iskanje izgubljenega časa*, Joyceovega *Uliksesa*, Lorcov *Ciganski romancero*, *Pusto deželo* T. S. Eliota, liriko Paula Celana, *Čakajoč Godota* Samuela Becketta, Marquesov roman *Sto let samote*, Borgesove *Izmišljije* itn.

Kreativno pisanje – poezija (3 ECTS)

Študentke in študentje spoznavajo in izdelujejo poznane pesniške oblike. Predavanja in seminar se ne omejujejo le na klasično poezijo v vezani besedi, temveč slušatelj/ice intenzivno seznanjajo tudi s prostim verzom in vsemi postopki, ki jih je vpeljala moderna lirika, vključno z eksperimentalnimi izkušnjami različnih avantgardističnih poetik 20. stoletja. Najvišji korak v tem programu kreativnega pisanja ima dvojni namen, ki je odvisen od motivacije študentov in njihovega študijskega profila:

1) pri pedagoškem profilu je namen osvojitve znanj in tehnik, ki bodo bodočim srednješolskim profesorjem in profesoricam omogočale animacijo dijakov in dijakinj s pomočjo poezije ter uvajanje kreativnega pisanja za začetnike;

2) tisti slušatelji/ce, ki vpišejo kreativno pisanje zaradi svoje lastne umetniške motivacije, pa naj bi poskušali najti svoj osebni in posebni pesniški glas.

Predmet nauči tehnike pisanja ter da vpogled v zgodovino pesniških oblik in postopkov ter zmožnost samorefleksije in kritičnega ovrednotenja lastnega dela.

Literarno prevajanje (6 ECTS)

Predmet je razdeljen na predavanja in seminar.

Predavanja sledijo bogati zgodovini prevodne dejavnosti s posebnim ozirom na spreminjanje razmerja med izvirnikom in prevodom skozi čas. Razgrinjajo različne teorije, ki obravnavajo fenomen prevoda od lingvističnih do estetskih razsežnosti. Poudarjajo razlike pri prevajanju različnih literarnih vrst (lirike, epike, dramatike) in zvrsti (romana, pravljice, vezane besede, prostega verza, komedije itn.). Primerjajo tudi značaje različnih jezikov in jezikovnih slogov različnih obdobj in literarnih usmeritev. Pridobljeno znanje študentje in študentke potem preizkusijo pri pisanju in predstavitvi seminarских nalog, ki obravnavajo različne probleme konkretnih prevodov (iz drugih jezikov v slovenščino in nasprotno).

Predmet po svoji naravi ni le teoretičen, temveč tudi praktičen, pri tem pa omogoča vpogled v večplastno tkivo literarne umetnine in soočanje s konkretnimi jezikovnimi problemi.

Primerjalna književnost 3: Nietzsche in slovenska literatura (9 ECTS)

Predavanja uvodoma predstavijo problematiko Nietzschejeve filozofije, in sicer v kontekstu evropske novoveške filozofije. Sledi analiza Nietzschejeve filozofije in njenega pomena za formiranje različnih filozofskih šol, gibanj in literarnih smeri na prelomu stoletij in pozneje. Obravnava Nietzscheja in slovenske literature je zastavljena zgodovinsko: sprva analizira prve odmeve nemškega filozofa na Slovenskem, nato pomen njegove filozofije znotraj slovenske moderne, zlasti pri Cankarju in Župančiču. V obdobju med obema vojnoma se predavanja izčrpno posvečajo zlasti Kosovelu, Podbevšku, Vidmarju in Bartolu, in sicer tako, da obravnavane leposlovne in esejistične tekste, v katerih lahko opazimo Nietzschejev vpliv, neposredno primerjajo z Nietzschejevim lastnim mišljenjem oz. s tistimi njegovimi formulacijami, ki tako ali drugače odmevajo pri slovenskih avtorjih. Posebna pozornost je posvečena mestu Nietzscheja znotraj slovenske filozofije, pa tudi znotraj debat o postmoderni in postmodernizmu.

Primerjalna književnost 3: Slovenski in svetovni postmodernizem (9 ECTS)

Predstavitev in analiza svetovnega postmodernizma (ameriška metafikcija, Eco, Calvino, Fowles, Barnes, Süskind, Robbe-Grillet, Cortazar itn.) v skladu z vodilnimi svetovnimi teorijami postmodernizma (McHale, Bertens, Fokkema, Hassan, Jameson, Calinescu itn.). Predstavitev in analiza slovenskega postmodernizma (Rupel, Gradišnik, Blatnik, Bratož, M. Novak, Šušlić itn.) v skladu s slovenskimi teorijami postmodernizma. Specifika slovanskega postmodernizma (Kiš, Pavić, Kundera, Bitov, Pelevin itn.). Razlike med »zahodnim« in »slovanskim« postmodernizmom; postavitev slovenskega postmodernizma v širši kontekst in njegova specifika. Refleksija literarne periodizacije.

Primerjalna književnost 3: Postkolonialna književnost (9 ECTS)

Predstavitev zgodovinske, sociološke in kulturnopolitične problematike kolonializma. Prikaz osrednjih teorij postkolonializma (Fanon, Said, G. Spivak, Bhaba itn.) in njihovih filozofskih podlag (moderne marksizem, kritična teorija družbe, Foucault, Derrida). Postkolonializem in feminizem – konceptualne vzporednice. Predstavitev osrednjih postkolonialnih književnosti, avtorjev in literarnih del (latinskoameriških, azijskih, afriških). Tematizacija literarnega diskurza kot orodja medkulturnega razumevanja in sploh razumevanja vsake drugačnosti. Problematizacija konceptualnega modela zahodne literarne vede, zlasti pri aplikaciji na postkolonialno književnost.

Primerjalna književnost 3: Magični realizem (9 ECTS)

Seznanitev s pojmom »magični realizem« najprej v likovni umetnosti, potem v literaturi in filmu. Predstavitev teoretičnih pogledov na magični realizem v literaturi (Carpentier, Leal, Zamora, Chanady, D'Haen itn.) in njihova primerjava s teorijami filmskega in slikarskega magičnega realizma. Kritični pretres teorij in poskus vzpostavitve didaktično najprimernejšega pojmovanja magičnega realizma; preverba tega pojmovanja z literarnozgodovinsko analizo evropskega nadrealizma kot predhodnika magičnega realizma, Carpentierjevega literarnega opusa kot vmesnega člana in del osrednjih predstavnikov magičnega realizma (Asturias, Márquez, Cortazar, Fuentes, Allende, Llosa, Roa Bastos, Arguedas, T. Morrison, Rushdie, Okri itn.). Opredelitev do poskusov uveljavljanja oznake »magični realizem« tudi za dela evropske književnosti (Kafka, Grass, Calvino itn.). Obravnava t. i. slovenskega magičnega realizma (Tomšič, Žabot, Lainšček).

Primerjalna književnost 3: Primerjalna zgodovina slovenske literature (9 ECTS)

Prikaz osrednjih obdobij slovenske literature od razsvetljenstva naprej (razsvetljenstvo, romantika, postromantika, med romantiko in realizmom, slovenska moderna, ekspresionizem, socialni realizem, socialistični realizem, medvojna književnost, eksistencializem, modernizem, novi roman, obdobje postmoderne). Sprotna primerjava z razvojem evropske in ameriške literature. Podrobnejša obravnava nekaterih zanimivejših tem slovenske literarne zgodovine (Prešeren in evropska književnost, problematika vaškega romana, vprašanje realizma, recepcija Zolaja, vprašanje slovenske moderne, slovenska recepcija novega romana, slovenska postmoderna). Refleksija slovenskega zamudništva v primerjavi z evropskimi literarnimi tokovi in specifika slovenske recepcije tujih vplivov.

Primerjalna književnost 3: Teorije postkolonializma (9 ECTS)

Predmet najprej predstavi zgodovinsko problematiko kolonializma in postkolonializma, potem pa poda pregled vodilnih teorij postkolonializma in njihovih teoretskih osnov (predvsem neomarksizma, kulturnih študij, Foucaulteve filozofije in Derridajeve dekonstrukcije). Prikaže teorije nekaterih vodilnih teoretikov postkolonializma (od klasika Fanona do Saida, Spivakove, Bhabhe itn.). Ob primerih demonstrira prepletenost med temi teorijami in literarno prakso, saj omenjene teorije v precejšnji meri izhajajo iz branja literarnih besedil, obenem pa tudi same izdelujejo nove metode in strategije branja ter tako prispevajo k boljšemu razumevanju predvsem sodobne in postkolonialne, pa tudi evroameriške in tradicionalne književnosti.

Literatura in kultura: Biblija in evropska literatura (6 ECTS)

Opredelitev specifičnega literarnega statusa Biblije kot svetega pisma v razmerju do literature kot fikcije. Pregled zgodovine nastanka oziroma kanonizacije, prevajanja (Septuaginta, Hieronim, Luther, Buber in Rosenzweig) in razlage Biblije (znotrajbiblična in zunajbiblična; apostol Pavel, Filon Aleksandrijski, Talmud, Avguštin, srednjeveška *quadriga*, Luther, Calvin, moderna historična kritika) od antike do zdaj. Literarna obravnava Biblije od dojetanja njene pesniškosti v antiki (talmudski rabini, cerkveni očetje) do odkritja paralelizma v 18. stoletju (Lowth) in razvitja novega literarnega bibličnega kritištva (Alter) v 20. stoletju. Vzorci literarnega branja Biblije, npr. zgodbe o stvarjenju sveta in zgodbe o Abrahamovem žrtvovanju Izaka, pri kateri se literarno branje (Auerbach) sooča s filozofskim (Kierkegaard, Derrida). Branje del piscev, ki se navezujejo na Biblijo v evropski literaturi (Efrem Sirski, Ambrozij, Roman Melod, Dante, Milton, Byron, Dostojevski, Rilke, T. Mann, Bulgakov itn.).

Literatura in kultura: Biblija in slovenska literatura (6 ECTS)

Opredelitev specifičnega literarnega statusa Biblije kot svetega pisma v razmerju do literature kot fikcije.

Pregled zgodovine nastanka oziroma kanonizacije, prevajanja (Septuaginta, Hieronim, Luther, Buber in Rosenzweig) in razlage Biblije (znotrajbiblična in zunajbiblična; apostol Pavel, Filon Aleksandrijski, Talmud, Avguštin, srednjeveška *quadriga*, Luther, Calvin, moderna historična kritika) od antike do zdaj.

Literarna obravnava Biblije od dojetanja njene pesniškosti v antiki (talmudski rabini, cerkveni očetje) do odkritja paralelizma v 18. stoletju (Lowth) in razvitja novega literarnega bibličnega kritištva (Alter) v 20. stoletju. Vzorci literarnega branja Biblije, npr. zgodbe o stvarjenju sveta in zgodbe o Abrahamovem žrtvovanju Izaka, pri kateri se literarno branje (Auerbach) sooča s filozofskim (Kierkegaard, Derrida). Branje del piscev, ki se navezujejo na Biblijo v slovenski literaturi (Prešeren, Gregorčič, Murn, Cankar itn.).

Literatura in kultura: Grško, judovsko in rimsko pesništvo v antiki (6 ECTS)

Predmet *Grško, judovsko in rimsko pesništvo v antiki* seznanja z zgodovino treh starih pesništev in njihovimi velikimi temami, ki so postale del evropskega literarnega in kulturnega izročila.

Nastanek pojma »lirika« na podlagi kriterija subjektivnosti v romantiki.

Pregled grške arhaične lirike ob vodilnem vprašanju, kaj je človek (od Arhiloha naprej, s posebnim ozirom na Pindarja).

Pregled bibličnih knjig in bližnjevzhodne modrostne literature ter obravnava *Jobove knjige* ob vodilnem vprašanju, od kod zlo.

Pregled rimske lirike in osredinjenje na Vergilija ob vodilnem vprašanju o svetovnem miru.

Literatura in kultura: Poezija in mistika (6 ECTS)

Predavanja obravnavajo mistično pesništvo kot mejno, vendar vrhunsko področje literature. Mistično pesništvo opredeljujejo kot pesništvo, namenjeno izrekanju vrhunske religiozne, tj. mistične izkušnje, ki je po definiciji neizrekljiva in zato njeno izrekanje ne more biti pojmovno. To pesništvo razločijo od siceršnjega pesništva, ki izhaja iz pesniške oz. estetske izkušnje in je prav tako napoteno na neizrekljivo kot svoj metajezikovni izvor, vendar na drugačen način, brez mističnega molka, ki je inkorporiran v mistični govor. Po drugi strani ga razločijo tudi od navadnega religioznega pesništva, ki ne izreka izkušnje skritega, ampak slavi v zemeljskem območju razodetega Boga. Pregledno predstavijo vzhodno (hindujsko, zoroastrsko, muslimansko itn.), nadrobneje pa zahodno, se pravi judovsko-krščansko mistično pesništvo.

Literatura in kultura: Literatura in ideologija (6 ECTS)

Predavanja uvodoma predstavijo problematiko literature in ideologije; posebna pozornost je namenjena vsebini pojma »ideologija« od francoskih racionalističnih filozofov poznega 18. stoletja naprej prek politične teorije, zlasti znotraj marksizma (natančno je razčlenjena *Nemška ideologija* Marxa in Engelsa, kjer je razvita prva kritično-polemična definicija ideologije), pa do novejših analiz ideologije (problemski sklopi: postkolonializem, postkomunizem, liberalna demokracija, politična korektnost, globalizacija, multikulturalizem itn.). Splošna problematika razmerja med literaturo in ideologijo je konkretizirana s pomočjo analize nekaterih ideoloških posegov na področje avtonomije umetnosti, zlasti znotraj totalitarnih družb, pa tudi s primeri iz starejše in novejše slovenske kulturne zgodovine.

Literatura in kultura: Literatura in filozofija (6 ECTS)

Po uvodnem zgoščenem zgodovinskem pregledu razmerja med literaturo in filozofijo predavanja obravnavajo različne možnosti odnosa med literaturo in filozofijo. V ta namen razvijejo tri modele: ali-ali oz. disjunktivnega (bodisi platonskega bodisi ničejanskega), komplementarnega (Kant, Hegel; Schelling, Heidegger, Adorno), dekonstrukcijskega (Derrida). Predavanja obravnavajo tudi posebne vsebinske sklope, reprezentativne za obravnavano problematiko. To so mdr. vprašanja, kakšen je denimo Platonov odnos do umetnosti, kako Aristotel razume tragedijo, kako Hegel razlaga romantično pesništvo, Heidegger Hölderlina, T. Hribar sodobno slovensko poezijo ali S. Žižek Cankarja. Posebna pozornost je namenjena še sklopu t. i. filozofske literature, se pravi literarnim tekstom s poudarjeno filozofsko-refleksivno razsežnostjo. Obravnavni so žanri, kot so refleksivna lirika, miselna proza, idejni roman, aforistika, pa tudi filozofska dela z izrazito literarno-estetsko razsežnostjo (Platon, Pascal, Nietzsche, Camus, Cioran idr.).

Literatura in kultura: Literatura in medkulturnost (6 ECTS)

Predavanja uvodoma zarišejo problematiko kulture, medkulturnosti in večkulturnosti s teoretskega (sociološkega, filozofskega, kulturološkega, literarnovednega) gledišča. Razmejujejo med kulturnimi študijami, primerjalnimi kulturnimi študijami in študijami literarnih kultur. Predstavijo vlogo literature kot medkulturnega posrednika (vlogo literarnega prevoda, potopisne literature, literarne imagologije), pa tudi kot idealnega medija za predstavitev vsakršne drugosti in drugačnosti (kulturne, idejne, svetovnonazorske, spolne, nacionalne, rasne itn.). Ob konkretnih literarnih primerih prikažejo medkulturno posredniško vlogo literature.

Literatura in kultura: Literatura in popularna kultura (6 ECTS)

Predavanja uvodoma razčlenijo vsebino pojma »popularna kultura«, nato pa obravnavajo posebnosti literature in razumevanja literature v kontekstu postmoderne medijske estetike. Posledica tega konteksta je tudi intermedialnost kot eden temeljnih postopkov novodobnih umetniških praks. Predavanja predstavijo in analizirajo nekaj odmevnih literarnih tekstov, ki bodisi kritično prikazujejo svet popularne kulture bodisi svojo naracijo prilagajajo tehnikam in žanrom popularne kulture (film, televizija, medmrežje, strip, video idr.).

Francoski roman v 18. in 19. stoletju (6 ECTS)

Ob konkretnih primerih velikih prozaistov francoskega razsvetljenstva (Voltaire, Diderot, Marivaux, Laclos), romanopiscev predromantike in romantike (Rousseau, Chateaubirand, Constant, Balzac, Hugo, Stendhal) ter nato realizma in naturalizma (Flaubert, Zola) je prikazan razvoj francoskega romana v navedenih obdobjih; pregled se sklone z obravnavo opusa Marcela Prousta. Pregled se vseskozi navezuje tako na sočasno kritiško recepcijo in poskuse definiranja romana kot zvrsti (Sade, Diderot, Mme de Stael, Sainte-Beuve in drugi) kakor tudi na nekatere najpomembnejše literarnozgodovinske in teoretične obravnave v 20. stoletju (Booth, Genette, Todorov).

Literarna teorija 2: Medbesedilnost (3 ECTS)

- Uvod: v čem je smisel medbesedilnosti? Medbesedilnost, hipertekst in postmoderna.
- Medbesedilni pojavi, pojmovanja in izrazje.
- Oblikovanje teorije medbesedilnosti in razmerja s predhodniškimi ali vzporednimi pojmi.
- Razlika med občo medbesedilnostjo in citatnostjo.
- Teorija in zgodovina citatnih zvrsti in figur (parodija, travestija, pastiš, cento, topos, aluzija, citat itn.).
- Medbesedilnost in struktura besedila.
- Medbesedilnost, tradicija in kulturni spomin.
- Medbesedilnost in družbeno-kulturni kontekst besedila.
- Medbesedilnost in vpliv.
- Medbesedilnost in tematologija.
- Medbesedilnost in literarne zvrsti in žanri.

Vloga medbesedilnosti v literarnih procesih (razvoju).

Literarna teorija 2: Teorija romana (3 ECTS)

Predavanja podajajo pregleden prikaz teorij romana in romaneskni poetii od začetkov v antiki do 21. stoletja (antična retorika, Cervantes, Huet, Blankenburg, Hegel, Stendhal, Zola itn.). Podrobneje se posvečajo predvsem vodilnim teorijam dvajsetega stoletja (Y Gasset, Forster, Lukács, Bahtin, Robbe-Grillet, J. Kristeva, Pirjevec, J. Kos). Kritično predstavijo sodobno genološko problematiko in skušajo opredeliti teorijo romana s sodobnih spoznavnih izhodišč.

Literarna teorija 2: Teorija literarnega diskurza (3 ECTS)

- ❖ metodologija: genealogija in današnje stanje literarne teorije; inter- in transdisciplinarnost; metodološki pluralizem, relativizem in problem verifikabilnosti, relevantnosti znanstvenega spoznavanja; smeri sodobne literarne teorije (od ruskega formalizma do danes);
 - ❖ teorija literarnega teksta: literarnost, literarni sistem oziroma literarno polje, funkcije literature; struktura teksta (materialni nosilec – problemi medija; konkretizacija/inferenca, pomen, besedilni svet; so- in protipostavljanje oziroma kompozicija); subjekt, tekst in diskurz (problem identitete); tekst in resničnost (fikcija, mogoči svetovi, literarna pragmatika); tematika in tematologija;
 - ❖ genologija: logiški in epistemološki problemi žanrskega klasificiranja; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem;
 - pesniško besedilo: tropi, figure oziroma podobe; verz; temelji metrike;
 - pripovedno besedilo: temelji naratologije; stilistika pripovedne proze;
 - dramsko besedilo: temelji teorije drame; soodnos z gledališčem, spektakelsko funkcijo, performansom in elektronskimi mediji;
 - elektronski hipertekst; literatura in novi mediji;
 - ❖ jezik, stil in identiteta literarnega teksta: uvod v stilistiko diskurza;
 - ❖ medbesedilnost: literarni tekst v družbeno-zgodovinskem in literarno-umetniškem kontekstu; literatura kot kulturni spomin;
- razvojni procesi, literarni kanon; načela sodobnega literarnega zgodovinopisja, problemi periodizacije; nacionalna, regionalna in druge književne enote.

Literarna teorija 2: Literarna ontologija in fenomenologija (3 ECTS)

Predavanja podajajo pregleden prikaz teorij načina obstoja in bistva literature od antike do enaindvajsetega stoletja. Natančneje predstavijo antična in romantična pojmovanja, posebej podrobno pa se ustavijo pri teorijah iz dvajsetega stoletja (ruski formalisti in koncept literarnosti, novo kritištvo, Roman Ingarden, Wolfgang Iser, Jacques Derrida, J. Hillis-Miller, T. W. Adorno, S. Schmidt itn.). Skušajo opredeliti bistvo in specifiko literature oziroma literarnega diskurza in ga razmejiti od drugih tako imenovanih kulturnih diskurzov. Pri tem opozarjajo na kulturno in zgodovinsko pogojenost razumevanja bistva literarnosti in literature.

Izbirni predmet iz klasične filologije: Antična mitologija in religija (3 ECTS)

Predmet ima dva sklopa:

1) predstavitev grške in rimske mitologije in religije ob primerjavi z drugimi kulturami antičnega Sredozemlja (Prednji Vzhod, Egipt):

- miti o bogovih in herojih;
- svetišča, obredi, svečeniki, ustanove, ikonografija;
- srečanje med poganstvom in krščanstvom (versko-kulturni konflikt, kulturna sinteza);

2) uvod v antične in novoveške teorije in interpretacijske pristope (antična filozofija od predsokratikov do neoplatonizma; novi vek od razsvetljenstva do v 20. stoletja: Fontenelle, Vico, Hume, Heyne, Herder, Schelling, Frazer in ritualisti, W. Otto, Proppova naratologija, psihoanalitični pristopi, Lévi-Straussov strukturalizem, francoska historična antropologija).

Izbirni predmet iz klasične filologije: Literarno življenje in uprizoritvene umetnosti v antiki (3 ECTS)

Predmet ima dva vzporedna sklopa:

1) zgodovinski prikaz

- ustne epske tradicije v predliterarnem obdobju grške zgodovine;
- razvoja pismenosti, knjige in branja v antiki, tehnik zapisovanja in posredovanja besedil, javnega in zasebnega branja, knjižnic in javnih recitacij;
- razvoja uprizoritvenih umetnosti, zlasti v Atenah 5. stoletja pr. Kr., v obdobju helenizma (nova komedija), v republikanskem Rimu (komedija, mimos, fabula Atellana in sorodne zvrsti v poznejši Italiji – commedia dell'arte) in v obdobju rimskega cesarstva (literarno-glasbene prireditve, gledališče, gladiatorske in cirkuške igre);

2) problemski sklop, ki z besedili ključnih antičnih avtorjev (Platon, Aristotel, zgodnji krščanski pisci, zlasti Tertulijan: O spektaklih) ilustrira sociološke, fenomenološko-filozofske in psihološke vidike branja ter recepcije gledališča in spektakla.

Izbirni predmet iz klasične filologije: Antična literarna kritika in sodobni interpretacijski pristopi (3 ECTS)

Predmet povezuje pregled antične literarne kritike s prikazom sodobnih smeri v literarni teoriji in interpretaciji antične književnosti ob konkretnih primerih ključnih antičnih literarnih besedil in njihove novoveške recepcije (Homer, atiška tragedija, avgustejska poezija, antični roman):

I. Gorgias, Platon, Aristotel, Horacij, ps.-Longin;

II. interpretacija Biblije in hermenevtika, strukturalizem, Bahtinova dialoška teorija, teorije intertekstualnosti, dekonstrukcija, feministična kritika, psihoanaliza.

Izbirni predmet iz klasične filologije: Antika v kulturi novega veka (3 ECTS)

Predmet je oblikovan kot ilustrativen pregled recepcije antike v književnosti in kulturi novega veka od renesanse do sodobnosti:

1) podoba Grčije in Rima v novem veku

a) renesansa, razsvetljenstvo, Winckelmann, romantika, b) atenska demokracija kot model, c) olimpijske igre in ideologija športa, č) Rim in ideologija imperija,

2) književnost, gledališče, umetnost in film

- humanistična latinska kultura,
- odkritje antike v renesansi (težiščne teme: renesančne poetike, firenški neoplatonizem, arkadizem, podoba antike v renesančni umetnosti),
- antika v francoskem klasicističnem gledališču,
- antika v razsvetljenstvu,
- antika v nemški, francoski, italijanski in slovenski romantiki ter v francoskem simbolizmu,
- antični mit v literaturi in filmu (ob primeru Medeje in/ali Ojdipa),
- izbrani avtorji 20. stoletja (literatura in film),
- podoba antike v hollywoodskih filmskih spektaklih in popularni kulturi.

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Filozofska hermenevtika (3 ECTS)

Filozofsko razvitje situacije sodobnosti na začetku tretjega tisočletja mora najprej upoštevati nihilistično izhodišče našega dojetja humanosti, ki žene krizo identitete, t.j. biti.

Hermenevtična obravnava se sprašuje o samih predpostavkah *soočanja* filozofije in sodobnosti, s tem da seže k njegovim osnovnim vidikom, kot so: »jezik«, »zgodovina«, »um«, »znanost«, »tehnika«, »moč«, »tradicija«, »narava«, »umetnost«, »bit«, »resnica«, »božje«, »človeško«, »svet«, »duhovnost«, »individualnost«, »evropskost«.

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Kulturna hermenevtika (3 ECTS)

Uvodoma je tematizirana izguba kulture kot centra in možnosti njene smiselne transformacije. Filozofsko pojmovanje kulture je obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko te najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi.

V tem pogledu stopi v ospredje obravnava vpliva informacijskih tehnologij na kulturno samodoločanje današnje humanosti in družbenosti.

Razvoj sodobne družbe, ki zajema široko problematiko razumevanja in spoštovanja identitet, sproža tudi vprašanje vloge kulture v izobraževanju, zlasti kar zadeva njen ustvarjalni in komunikacijski vidik.

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Filozofija ustvarjalnosti (3 ECTS)

Ustvarjalnost jemljemo kot ključno določilo kulturne položenosti humanosti. Pojem se je oblikoval na podlagi grškega dojemanja poiesis, in se kot tak vstopa v razmerje s proizvodnjem. Ta razlika je v mnogo čem ključna, ko razmišljamo o izzivu novodobne tehnike, ki se mu ni mogla izogniti tudi sodobna kultura v vseh vidikih svoje »ustvarjalnosti«. Na podlagi nekaterih osrednjih filozofskih opredelitev ustvarjalnosti, poskušamo v predavanjih zajeti fenomen ustvarjalnosti v vsem njegovem obsegu (tudi ob konkretnih aplikaciji ustvarjalnosti), predvsem pa v tistem razsežju v katerem humanost dosega svojo humanost in ga običajno označujemo s »kulturo«. Koliko je kultura danes še ustvarjalna in koliko samo še manipulativna ter funkcionalna. To vprašanje v enaki meri velja tudi za znanost, vero in izobrazbo, kolikor ju obravnavamo kot elementa ustvarjalnosti, ki ji prav kot določilo humanosti sicer karakterizira tudi svetovnost in kozmičnost.

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Človek in kozmos v renesansi (3 ECTS)

- Uvod: opredelitev renesanse, kaj obsega, glavni tokovi ...
- Humanizem in florentinska renesansa v zgodnjem *quattrocentu*.
- Renesančno »odkritje« antike: proporci, harmonija, perspektiva ...
- »Sovpadanje nasprotij« pri Nikolaju Kuzanskem.
- Pomen zbirke *Corpus hermeticum* za renesančno mišljenje.
- Platonska akademija v Firencah: Ficino, Pico, Lorenzo Medici ...
- Mitologija, ikonografija in filozofija v Botticellijevem slikarstvu.
- Leonardo da Vinci: »znati videti« (*saper vedere*).
- Renesančne menipeje: Erazem, More, Bosch, Rabelais ...
- Kopernikov obrat od geocentrizma k heliocentrizmu.
- Brunov kozmološki infinitizem in krščanstvo.
- Brunov kozmološki infinitizem in krščanstvo.
- Michel de Montaigne: *Eseji* – filozofija »človeške mere«.

Opomba:

Iz predmetnega sklopa *Zgodovina svetovne književnosti 3* študentka oz. študent v 1. letniku izbere najmanj en predmet, v 2. letniku pa iz istega predmetnega sklopa spet izbere najmanj en predmet, vendar ne istega kot v 1. letniku.

Pri izbirnem predmetu iz klasične filologije študentka oz. študent izbere eno izmed štirih možnosti, pri izbirnem predmetu iz filozofije kulture pa dve izmed prav tako štirih možnosti.

2. letnik

Zgodovina svetovne književnosti 3: Orient (6 ECTS)

Pregleden prikaz književnosti starega Orienta: egipčanske, babilonsko-asirske, starojudovske, arabske, perzijske, indijske, kitajske, japonske. Podrobnejša predstavitev osrednjih del: *Knjige mrtvih*, *Sinuhejeve zgodbe*, *Epa o Gilgamešu*, Biblije, Korana, *Tisoč in ene noči*, Aveste, *Šah-Nameja*, poezije Omarja Hajama in Hafisa, *Upanišad*, *Rigvede*, *Mahabharate*, *Šakuntale*, *Dao-de-džinga*, *Ši-džinga*, poezije Li Taipoja, *Lepih gospa z bogatega dvora*, *Zgodb princa Gendžija* itn. Predstavitev kulturnih razlik in problematizacija uvrščanja orientalskih književnosti v zahodni literarnoperiodizacijski model.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Srednjeveška književnost (6 ECTS)

Predavanja predstavijo pglavitne slovstvene tokove ter najpomembnejša literarna dela in avtorje v srednjem veku, v katerem je najprej prevladovala literarna produkcija v latinščini (*Carmina burana*), potem pa se je prav s pomočjo književnosti uveljavilo tudi pisanje v ljudskih (poznejših »nacionalnih«) jezikih. Obravnavajo tako tradicijo epskega pesništva, ki najbolj izraža srednjeveški vrednostni sistem, kot liriko, ki z individualizacijo pesniškega glasu in kultom ljubezni od 12. stoletja naprej (provansalski trubadurji, francoski truverji, sicilska in toskanska šola, *dolce stil nuovo*, *Minnesängerji* itn.) pripravlja pot renesansi. Osrednja tema predavanj je ljubezenska lirika od trubadurjev do Danteja, ki je z *Božansko komedijo* ustvaril najvišji literarni spomenik srednjeveške miselnosti. V predavanja so vključene tudi razlage srednjeveške filozofije, teologije in mistike, duhovnega gledališča, likovne umetnosti, glasbe ter drugih umetniških in družbenih pojavov, ki so nujne za razumevanje dobe.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Renesansa (6 ECTS)

Predavanja sledijo porajanju renesanse od Petrarce, »prvega humanista« in renesančnega pesnika, prek Rabelaisovega modela visoke renesanse, ki temelji na veri v veličino človeka, do Shakespeara in Cervantesa, ki že nakazujeta zaton renesančne sinteze telesa in duha ter začetek baroka. Obravnavajo tako epsko pesništvo (Pulci, Boiardo, Ariosto, Camöens) kot liriko (znotraj francoske renesanse npr. »lyonski krog« in Plejado na čelu z Du Bellayjem in Ronsardom), tako prozo (Boccaccio, Margareta Navarska, Rabelais, Cervantes) kot dramo (elizabetinsko gledališče, Shakespeare). K boljšem razumevanju ideala renesančne lepote pomagajo primerjave z likovno umetnostjo (slikarstvom, kiparstvom, arhitekturo) in glasbo. Predavanja soočajo slušateljce z odprtim vprašanjem: je renesansa začetek novega veka, kakor smo vajeni misliti, ali veličastni zaključek srednjega veka?

Zgodovina svetovne književnosti 3: Barok in klasicizem (6 ECTS)

Predavanja predstavijo kontroverzni pojem »barok« in kompleksno razmerje med renesanso in barokom. Zvečine obravnavajo baročne avtorje v različnih nacionalnih književnostih: Tassa in Marina, Góngoro in Calderóna de la Barca, de Viauja, Saint-Amanta in Malherba, Grimmelshausna in Opitza, Donna in Miliona, van den Vondla, Komenskega, Gundulića, Svetokriškega in Valvasorja. Potem predstavi klasicizem (Madame de La Fayette, La Fontaine, Corneille, Racine, Molière, Boileau), ki je na estetski ravni z občutkom za mero vzpostavil kritičen in polemičen odnos do baroka, vendar ohranil duhovnozgodovinsko osnovo kartezijanske miselnosti. Sklenejo se s tezo, da izvor današnje nesrečne zavesti zahodnega človeka ni renesansa, ki je temeljila na srečni sintezi telesa in duha, temveč sta barok in klasicizem, v katerih sta se ti dve »substanci« tragično ločili.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Razsvetljenstvo (6 ECTS)

Predavanja razgrnejo vrednostni sistem razsvetljenstva, ki temelji na veri v človekov razum ter stremljenju k združitvi razuma in čutnosti kot predpogoju sreče. Okrepi se zavest o naravi in naravnosti (Rousseau). Namen razuma je odkriti zakonitosti sveta: iz 17. stoletja podedovani racionalizem postane osnova empiristične filozofije in moderne znanosti (enciklopedisti, angleški empiristi). Razum kot najvišji princip pride nujno v konflikt s tradicionalnimi avtoritetami cerkve in fevdalnega družbenega sistema: Leibnizova filozofija »preetablirane harmonije« s tezo, da je ta svet najboljši med vsemi možnimi, po notranji logiki pripelje do Voltairove kritike v *Kandidu*. Razsvetljenstvo kot filozofija 18. stoletja artikulira politične aspiracije meščanstva zoper anahronistično vladavino plemstva in bistveno prispeva k francoski revoluciji l. 1789. V kontekstu nujnosti spreminjanja in izboljševanja sveta pridobi književnost didaktični namen (Defoe, Richardson). V prozi se razvijejo satirični roman (Swift, Voltaire), meščanski roman (Fielding, Sterne), v dramatik vplivne dramaturške teorije (Lessing) ter družbenokritične tragedije (Lessing) in komedije (Diderot, Beaumarchais), v poeziji pa predvsem didaktična pesnitev (Pope, Haller), satira (Pope) in basen (Krilov), medtem ko lirika zaradi pretirano racionalistične naravnosti ni mogla polno zaživeti. Razsvetljenstvo je pomembno tudi za začetke slovenske umetniške ustvarjalnosti (Linhart, Dev, Vodnik).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Simbolizem in moderna lirika (6 ECTS)

Predavanja predstavijo predhodnike simbolizma (Blake, Hölderlin, Novalis, Nerval, parnasovci) in potem »véliko četverico« – Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja. Obravnavajo kompleksno razmerje med simbolizmom in dekadenco, simbolistično šolo v ožjem pomenu besede in postsimbolistično dediščino (Claudel, Valéry). Seznanjajo z razširitvijo simbolističnega gibanja po vsem svetu (Maeterlinck in Verhaeren, George in Rilke, Ivanov, Brjusov, Beli in Blok, Yeats in Stevens, Rubén Darío, Jiménez, García Lorca, Guillén in Alberti, Pessoa, Ungaretti, Montale in Quasimodo, Seferis, Ady, Murn, Župančič, Anton Vodnik in mladi Kocbek), pri čemer je pozornosti deležna tudi simbolistična dramatika (Maeterlinck), in podajajo vzporednice z likovno umetnostjo in glasbo. Osredinjajo pa se na nastanek moderne lirike iz simbolizma in rojstvo prvih radikalnih raziskav pesniškega jezika (Rimbaud, Mallarmé, Lautréamont), ki v 20. stoletju obrodijo bogate sadove v obliki raznovrstnih avantgardističnih poetik (futurizem, dadaizem, nadrealizem, ekspresionizem itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Vrhunci svetovne književnosti (6 ECTS)

Predavanja celovito, problemsko in kritično v literarnozgodovinskem in družbenem kontekstu predstavijo izbrana vrhunska dela iz svetovne literarne zakladnice (*Ep o Gilgamešu*, *Mahabharato*, *Ši Džing*, Homerjevo *Iliado* in *Odisejo*, Pindarjeve *Ode*, Sofoklesovo *Antigono*, Vergilijevo *Eneido*, Horacijeve pesmi in Ovidijeve *Metamorfoze*, *Princa in dvorne gospe*, *Rubajate*, *Tisoč in eno noč*, Petrarcoeve *Razsute rime*, Sv. Frančiška Asiškega *Hvalnico soncu*, trubadursko liriko, *Parsifala* Chrétiena de Troyesa in Wolframa von Eschenbacha, *Lazarčka s Tormesa*, Rabelaisovega *Gargantuo in Pantagruela*, Shakespearjeve tragedije in komedije, Cervantesovega *Don Kihota*, Miltonov *Izgubljeni raj* in Donnove pesmi, Gongorove pesmi, *Življenje je sen* Calderóna de la Barce, Corneillovega *Cida*, Racinovo *Fedro*, Molièrovega *Tartuffa*, Diderotovega *Rameaujevega nečaka*, Voltairovega *Kandida*, *Prevzetnost in pristranost* Jane Austen, Goethejevega *Fausta*, liriko Hölderlina, Novalisa, Lamartina, Vignyja, Musseta, Coleridgea, Wordswortha, Poeja, Puškina, Mickiewicza in Prešerna, Balzacove *Izgubljene iluzije*, Stendhalov roman *Rdeče in črno*, Flaubertovo *Gospo Bovary*, Tolstojev roman *Vojna in mir*, Gogoljeve *Mrtve duše*, *Brate Karamazove* Dostojevskega, *Tri sestre* Čehova, Baudelairove *Rože zla*, Mallarméjeve sonete, Verlainove *Romance brez besed*, Rimbaudove *Iluminacije*,

Whitmanove *Travne bilke*, Rilkejeve *Devinske elegije*, *Smrt v Benetkah* Thomasa Manna, Kafkov *Proces*, Proustovo *Iskanje izgubljenega časa*, Joyceovega *Uliksesa*, Lorcov *Ciganski romancero*, *Pusto deželo* T. S. Eliota, liriko Paula Celana, *Čakajoč Godota* Samuela Becketta, Marquesov roman *Sto let samote*, Borgesove *Izmišljije* itn.

Kreativno pisanje – poezija (3 ECTS)

Študentke in študentje spoznavajo in izdelujejo poznane pesniške oblike. Predavanja in seminar se ne omejujejo le na klasično poezijo v vezani besedi, temveč slušatelj/ice intenzivno seznanjajo tudi s prostim verzom in vsemi postopki, ki jih je vpeljala moderna lirika, vključno z eksperimentalnimi izkušnjami različnih avantgardističnih poetik 20. stoletja. Najvišji korak v tem programu kreativnega pisanja ima dvojni namen, ki je odvisen od motivacije študentov in njihovega študijskega profila:

- 1) pri pedagoškem profilu je namen osvojitve znanj in tehnik, ki bodo bodočim srednješolskim profesorjem in profesoricam omogočale animacijo dijakov in dijakinj s pomočjo poezije ter uvajanje kreativnega pisanja za začetnike;
- 2) tisti slušatelji/ce, ki vpišejo kreativno pisanje zaradi svoje lastne umetniške motivacije, pa naj bi poskušali najti svoj osebni in posebni pesniški glas.

Predmet nauči tehnike pisanja ter da vpogled v zgodovino pesniških oblik in postopkov ter zmožnost samorefleksije in kritičnega ovrednotenja lastnega dela.

Metodologija (8 ECTS)

Predmet podaja zgodovinski pregled metod literarne vede, njihovo sistematiko in posamične predstavitve. Pregledno označi rabo spoznavno-logičnih metod, filološke metode in tekstne kritike, lingvističnih metod, biografske, duhovnozgodovinske, pozitivistične, eksistencialistične in marksistične metode, potem pa podrobneje predstavi fenomenološko, formalistično in strukturalistično metodo, imanentno interpretacijo, New Criticism, poststrukturalistično, semiotično, dekonstrukcijsko, psihoanalitično, neomarksistično, feministično in novohistoristično metodo, empirično literarno znanost ter recepcijsko estetiko, pa tudi vsakič najnovejše metodološke pristope. V ospredje postavlja načelo metodološkega pluralizma.

Magistrski seminar iz literarne kritike (5 ECTS)

V seminarju sodelujejo študenti višjih letnikov, ki svoje pridobljeno literarnozgodovinsko in literarnoteoretsko znanje (predvsem s področja literarne aksiologije) preizkušajo na praktičnem področju literarne kritike. Predavatelj uvodoma predstavi splošno problematiko literarne kritike znotraj literarne vede, nato pa konkretne – tako načelne kot praktične – dileme aktualnega literarnokritičnega pisanja. Vsak izmed seminaristov si mora izbrati najmanj eno slovensko/prevodno književno noviteto, o kateri nato napiše literarno kritiko in jo predstavi na seminarju. Dolžnost vsakega udeleženca seminarja ni samo predstavitev lastne kritike, temveč tudi poznavanje vseh del, obravnavanih na seminarju, in sodelovanje v diskusijah o teh delih. Udeleženci seminarja morajo svoja stališča predstaviti argumentirano in v dialogu z drugimi sodelujočimi.